

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

17. Decima horroris ratio, quia sententia nova est & opinioni Patrum
co[n]traria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

Obiect. 4. Item: quod maior pars generis humani ad hoc creetur à Deo, ut non Dei, sed diaboli faciat voluntatem. Cui simile est etiam decimum tertium Gallorum Capitulum. Ut vero etiam Deum constitutionem istam suam per se exequi crederetur adiungunt alia: Quod peccatorum nostrorum autor sit Deus, eo quod malam faciat voluntatem hominum, plasmēt substantiam quæ naturali motu non potest nisi peccare. Et rursum: Quod Deus tale in hominibus plasmēt arbitrium, quale est demonum, quod proprio motu nihil aliud potest vel velit nisi peccare. Omnium denique scelerum que ab infidelibus perpetrantur, Dei prædestinationem causam esse vociferantur. Usque adeo ut hoc ipsum quod non credant, secundum hanc doctrinam ex Dei dicant voluntate contingere.

Cap. 5. Gall. Quod qui vocati sunt, inquit Galli, apud Prosperum, non equaliter sint vocati: sed alij ut credant, alij ut non credant. Et clarus: Quod qui

Cap. 14. Evangelica prædicatione non credunt, & quod Deus ita desinerit, ut quicumque non credunt, ex ipsius constitutione non credant.

ciendi, subtrahatur obediendi vires ut obedire cessent. Quod totidem pene verbis duodecimâ Gallorum objectione repetitur: Nec multum dissonat obiectio septima, octava, nona Vincentiana quibus dicitur; quod hæc sit voluntas Dei ut magna pars Christianorum salva esse nec velit nec possit: à sanctitatis proposito ruat; & apostatet à Catholica fide. Quod pluribus verbis magis explicant Obiectione duodecimâ Vincentiana, decimâ tertiâ, decimâ quartâ, & decimâ sextâ; ita nempe ut & in ipsa oratione Dominica, dum dicitur Fiat voluntas tua, nihil aliud à rejectis quam contra se peti dicant, id est, ut cadant & ruant, quia voluntas Dei hæc est ut aeternâ morte pereant. Hinc ulterius: Et sacramentum Virginitatis corruptelas, Parentum incestus, dominum à servis perpetratas cades; ipsamque lapsorum impudentiam accidere putant ex dispensatione Dei, sic eos gubernantis, ut, inquit, nec possint vel velint per paenitentiam liberari. Hæc vero & similia sunt illa forsitan interminabiliter plura, quæ Hilarius litteris suis se non expressisse, sed per se ad Augustin. deferre maluisse testatur: Et postea à Prospero duobus libellis comprehensa sunt. Ex quibus admodum sane perspicuum est, quomodo contra illud quod diximus propositum prædestinationis omnia Massiliensium tela torqueantur. Nam omnes pene aduersus Augustini doctrinam objectiones quas hoc capite vel aperte citavimus, vel perstringendo tetigimus, prædestinationis aut propositi aut voluntatis Dei faciunt mentionem.

Nec infidelium tantum, sed omnia quoque Christianorum flagitia & facinora, quibus à suscepta fide, & charitate desciscentes sibi viam ad perditionem struunt; Deo decernente perpetrari volunt. Subtrahi namque perseverandi vires, ut cadant, atque in diversis peccatorum generibus volutati finem sibi divinitus destinatum assequantur. Hinc Massilienses apud Augustinum hoc modo juxta doctrinam ejus populis prædicandum asserunt: Si qui obeditis, si prædestinati estis reg-

Decima horrois ratio, quia sententia nova est, & opinioni Patrum contraria.

CAPVT XVII

In Epist. Prosp. DECI^A denique ratio cur tantopere illam divinæ prædestinationis constitutionem quæ humanas prævenit voluntates abhorruerint, ex antiquorum Patrum doctrina & Ecclesiæ sensu petitur. Quotquot enim Augustini aetatem antegressi sunt, videntur prædestinationem hominum, non secundum illud beneplacitum voluntatis Dei, sed secundum præscientiam alicujus operis aut voluntatis ex parte hominis antecedentis unanimi pœne consensione docuisse. Quod quidem multipliciter Massilienses graviterque in Epistolis Prosperi & Hilarij conqueruntur, ut facile patet, tanto justiore istam eis visam fuisse querimoniam, quanto in hujusmodi rebus ad fidem pertinentibus humanæ rationi auctoritas antecellit. Contrarium putant, inquit Prosper, Patrum opinio & Ecclesiastico sensui quicquid in eis de vocatione electorum secundum Dei propositum disputasti. Ecce primum quod Massilienses in Augustini doctrina perturbavit,

nouitas fuit, & ab antiquorum sensu dissonantia; quam primo quoque verbo relationis Hilarius notat: NOVVM, inquit, & inutile esse prædicationem quod quidam secundum PROPOSITVM eligendi dicantur. Nec semel eis hunc scopulum detexisse sufficit; nisi identidem eandem tangerent & Augustino inculcarent: hoc est enim quod iterum Prosper repetit: Obstationem suam vetustate defendunt, & ea quæ de Epistola Apostoli Pauli Romæ scripta ad manifestationem divinæ gratiæ prævenientis electorum merita proferuntur, à nullo unquam Ecclesiasticorum ita esse intellecta, ut nunc sentimur affirmant. Hoc est item quod Augustino dicit Hilarius: Hoc enim & illis locis tuorum opusculorum, & aliorum quæ prosequi longum est se demonstrare testantur. Hoc iterum, quod paulo post: Hec etiam de aliorum libris, quorum est in Ecclesia auctoritas, faciunt; quod perspicit Sanctitas tua non parum posse iurare contradiceres nisi maiora aut certe paria proferantur à nobis. Quid quod nō modo Massilienses quorum in hac

hac re potest esse suspecta fides istam exaggerant querimoniam, sed etiam in se Prosper idem sensisse videatur? Sic enim in fine litterarum suarum Augustino ex propria sententia videtur loqui: *Illud etiam qualiter diluatur, quæsumus patienter insipientiam nostram ferendo demonstrare quod retractatis priorum de hac re opinionibus pœne omnium par invenitur et una sententia, qua propositum & prædestinationem Dei secundum præscientiam receperunt: quod quid sit explicando subnectit: ut ob hoc Deus alios vasa honoris, alios vasa contumeliae fecerit, quia finem uniuscuiusque prævidit & sub ipso gratia adiutorio in qua futurus esset voluntate & actione præscierit.* Quæ quidem Prosperi verba totaque Massiliensium de novitate querimonia, quanta veritate nitantur, ex ijs utcumque estimari potest quæ de Origenis Epistolam ad Romanos commentantis adeoque ipsius Augustini sententia ante susceptum Episcopatum supra suis locis diximus. Vtraque quippe

quantum ad hunc articulum perfecte Semi-Pelagiana fuit, ut non mirum sit alios inferioris notæ & perspicacitatis Scriptores inter utriusque ætatem interjectos in eundem scopulum impigisse. Nam ut Augustini doctrinam inter Latinos in Occidente, ita inter Græcos in Oriente Origenem plerique in Scripturarum explicatione sectati sunt. Etenim quia incredibili conceptuum ubertate, & commentandi scribendique facilitate inter primos glaciem fregerat & aditum ad Scripturarum secreta penetranda referaverat, hinc maxima ipsius fuit in Scripturis interpretandis apud posteros ejus Græcos estimatio: qua fieri plerumque solet, ut error non ita perspectu facilis nullo Ecclesiæ adhuc damnatus anathemate, corruptæ naturæ conceptibus valde consentaneus, scripturis instructus, multisque veritatibus intertextus, ab avidis incautisque lectoribus hauriatur.

Inferuntur tria corollaria, quibus natura illius propositi & gratiæ quam Massilienses horrent, aliqua ex parte declaratur.

C A P V T X V I I I .

PORRO ex ijs quæ hæcenus de illo divinæ voluntatis proposito juxta Massiliensium intelligentiam & querelas locuti sumus, tria evidentè inferri posse & consequi sentio: quorum unum decreti illius originem respicit, alterum eius latitudinem, tertium executionem.

Primum igitur iasero, toto illos ostio aberrare, ne quicquam in Augustini doctrina capiant qui propositum istud tam constanter ab eo prædicatum ut à divina voluntate possit formari, prævisionem aliquam humani motus, sive voluntatis, sive determinationis, sive absolutam, sive hypotheticam includere vel supponere credunt, & persuadere moluntur. Massilienses enim ipsi perspicuis expressisque verbis subinde contrarium apud Prosperum dicunt: *Removeri omnem industriam tollique virtutes, si Dei constitutio humanas præveniat voluntates.* Ecce propositum, quo, ut ibidem aiunt, ante mundi initium vel in ipsa conditione generis humani eligendorum & respiciendorum ab Augustino dicitur facta discretio secundum quod placuit creatori, humanas prævenit voluntates. Nam si ante divinæ voluntatis propositum humanæ cuiuspiam determinationis nutus sive cum gratia sive sine gratia in Dei prævisione præcedat, profecto jam propositum eligendi humanam voluntatem non præveniret, sed sequeretur: sicut in eadem Epistola Prosper dicit Massilienses Electionem Dei sive propositum eligendi parvulos quibuscumque Commentis meritis subigere, hoc est posteriorem facere, tametsi non nisi sub conditione si viverent illa merita præ-

sciuntur. Et quid est aliud discretionem hominum fieri secundum quod placuit creatori, nisi pro liberrimo divinæ voluntatis beneplacito ac proposito quod nihil penitus ex parte hominum datum prævisumque respiciat, per quod unus ab alio sive omni gratia, sive cum gratia quoquo modo jam distare aut differret esse ante conceptum conclusumque Dei propositum cogitetur? Hoc enim si vel in prævisione supponatur, jam palam discretionem habes secundum præscientiam, non secundum quod placuit creatori. Ante propositum enim absolutum atque completum jam præscietur discretio, non per ipsum Dei propositum fiet.

Sed hoc propositum Dei omnem prævisum humanæ voluntatis nutum sive absolute sive sub conditione præcedere tota Massiliensium oppugnatio longe luculentius omnibus verbis indicat & quodammodo clamat. Nam si propositum istud ut à Deo possit concipi ab aliqua prævisa humanæ libertatis inclinatione suspenditur, quamnam obsecro ab homine non fatuo vel tenuissima formidari potest umbra fati? quamnam stabilitatis ejus immutabilis, quæ efficaciam timendæ ratio? Nonne tota si qua vel fingi posset fatalitas, immutabilitas, efficacia, à propria ipsorum voluntate penderet? Nonne prævisus voluntatis nutus suum potius unicuique fatum conderet & fatum ipsum regeret, quam huc illuc pro alterius beneplacito fatali aliqua constitutione regeretur, aut raperetur? Quis vero hic esse potest interimendæ libertatis metus, ubi studiosissime Deus caveret & vigilaret, ne quali